Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Ottende Afdeling)

3. september 2020*

»Præjudiciel forelæggelse – lufttransport – forordning (EF) nr. 261/2004 – artikel 5 og 9 – det transporterende luftfartsselskabs forpligtelse til at tilbyde hotelophold til passagerer fra en aflyst flyafgang – skade lidt af passageren under opholdet på det hotel, som leverede indkvarteringen – mulighed for at påberåbe sig det transporterende luftfartsselskabs ansvar som følge af de hotelansattes forsømmelse«

I sag C-530/19,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Oberster Gerichtshof (øverste domstol, Østrig) ved afgørelse af 17. juni 2019, indgået til Domstolen den 11. juli 2019, i sagen

NM, som kurator for Niki Luftfahrt GmbH,

mod

MH,

har

DOMSTOLEN (Ottende Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, L.S. Rossi, formanden for Tredje Afdeling, A. Prechal (refererende dommer), og dommer F. Biltgen,

generaladvokat: P. Pikamäe,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

– ON ved Rechtsanwalt E. Sommeregger,

– den tyske regering ved J. Möller, M. Hellmann og E. Lankenau, som befuldmægtigede,

– den nederlandske regering ved K. Bulterman og C.S. Schillemans, som befuldmægtigede,

– Europa-Kommissionen ved N. Yerrell og G. Braun, som befuldmægtigede,

* Processprog: tysk.

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 9, stk. 1, litra b), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 261/2004 af 11. februar 2004 om fælles bestemmelser om kompensation og bistand til luftfartspassagerer ved boardingafvisning og ved aflysning eller lange forsinkelser og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 295/91 (EUT 2004, L 46, s. 1, berigtiget i EUT 2016, L 321, s. 83).

2 Denne anmodning er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem NM, som kurator for luftfartsselskabet NIKI Luftfahrt GmbH, og ON vedrørende et erstatningskrav, som sidstnævnte har rejst som følge af de skader, som hun led på det hotel, hvor NIKI Luftfahrt havde indkvarteret hende som følge af en aflyst flyafgang.

Retsforskrifter

EU-retten

3 Følgende fremgår af 1., 2., 13. og 19. betragtning til forordning nr. 261/2004:

»(1) Handling fra [Den Europæiske Unions] side, når det drejer sig om lufttransport, bør bl.a. sigte på at sikre et højt beskyttelsesniveau for passagerer. Endvidere bør der fuldt ud tages hensyn til forbrugerbeskyttelseskrav generelt.

(2) Boardingafvisning og aflysning eller lange forsinkelser forårsager alvorlige problemer og gener for passagererne.

[…]

(13) Passagerer fra aflyste flyafgange bør enten kunne få refunderet billetprisen eller omlagt deres rejse under tilfredsstillende forhold, og der bør sørges for dem på passende måde, medens de venter på en senere afgang.

[…]

(19) Transporterende luftfartsselskaber bør opfylde bevægelseshæmmede passagerers og deres ledsageres særlige behov.«

4 I denne forordnings artikel 1, stk. 1, bestemmes:

»I denne forordning fastsættes der på de her anførte betingelser minimumsrettigheder for luftfartspassagerer ved:

[…]

b) aflysning af flyafgange

[…]«

5 Forordningens artikel 2 bestemmer følgende:

»I denne forordning forstås ved:

[…]

i) »bevægelseshæmmet person«: en person, hvis bevægelighed er nedsat i forbindelse med benyttelsen af transportmidler på grund af et fysisk handicap (sensorisk eller bevægelsesmæssigt, permanent eller midlertidigt), mentalt handicap, eller alder, eller som har nedsat funktionsevne af andre årsager, og hvis situation kræver særlig opmærksomhed og tilpasning efter personlige behov af ydelser, passagerer har adgang til

[…]«

6 I artikel 5, stk. 1, i forordning nr. 261/2004 fastsættes:

»Hvis en flyafgang aflyses, skal berørte passagerer:

[…]

b) tilbydes bistand af det transporterende luftfartsselskab i overensstemmelse med artikel 9, stk. 1, litra a), og artikel 9, stk. 2 samt i tilfælde af omlægning af rejsen, når det nye afgangstidspunkt med rimelighed kan forventes at være tidligst dagen efter det planlagte afgangstidspunkt når det nye afgangstidspunkt, bistand som specificeret i artikel 9, stk. 1, litra b) og c)

[…]«

7 Denne forordnings artikel 9, som har overskriften »Ret til forplejning og indkvartering«, foreskriver:

»1. Når der henvises til denne artikel, tilbydes passagererne gratis:

[…]

b) hotelophold

– hvis overnatning en eller flere nætter bliver nødvendig, eller

[…]

2. Herudover tilbydes passagererne gratis to telefonopringninger, telex-, telefax- eller e-postmeddelelser.

3. I forbindelse med anvendelsen af denne artikel tager det transporterende luftfartsselskab særlige hensyn til de behov, som bevægelseshæmmede personer og eventuelle ledsagepersoner måtte have, samt til uledsagede børns behov.«

8 Under overskriften »Yderligere kompensation« fastsætter forordningens artikel 12 følgende i stk. 1:

»Denne forordning indskrænker på ingen måde en passagers ret til yderligere kompensation. Kompensation i henhold til denne forordning kan fratrækkes en sådan yderligere kompensation.«

Østrigsk ret

9 § 1313a i Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch (den almindelige borgerlige lovbog) har følgende ordlyd:

»Den, der er forpligtet til en ydelse i forhold til en anden, hæfter over for denne for fejl begået af vedkommendes juridiske repræsentant såvel som af personer, som vedkommende benytter sig af ved opfyldelsen af forpligtelsen, som for fejl begået af vedkommende selv.«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

10 I forbindelse med en pakkerejse havde ON en reservation til en flyafgang fra Mallorca (Spanien) til Wien (Østrig), som skulle gennemføres af NIKI Luftfahrt. Som følge af aflysningen af denne flyafgang blev reservationen ændret, og afgangen fra Mallorca blev udsat til næste aften. Som følge af denne aflysning tilbød NIKI Luftfahrt ON gratis indkvartering på et lokalt hotel.

11 Under opholdet på dette hotel faldt ON, som bruger kørestol, og kom alvorligt til skade, efter at forhjulene på hendes kørestol satte sig fast i en sprække på en vej.

12 ON anlagde sag for Landesgericht Korneuburg (den regionale domstol i Korneuburg, Østrig) med påstand om, at NM tilpligtedes at betale erstatning for den skade, som hun havde lidt. I denne forbindelse gjorde hun gældende, at uheldet skete på hotellets område, og at hotelejerens ansatte havde udvist forsømmelse, idet de hverken havde fjernet eller på anden vis afsikret denne sprække.

13 Ved dom af 21. november 2018 frifandt denne ret sagsøgte, idet det transporterende luftfartsselskab kun var forpligtet til at tilbyde indkvartering, og forordning nr. 261/2004 ikke foreskriver noget ansvar for skader som følge af de ansattes angivelige forsømmelse på det hotel, hvor indkvartering tilbydes i henhold til denne forordning.

14 ON iværksatte appel til prøvelse af denne dom for Oberlandesgericht Wien (den øverste regionale domstol i Wien, Østrig), som ved kendelse af 14. februar 2019 ophævede den nævnte dom. Ifølge denne retsinstans følger det af national ret, som i henhold til artikel 12 i forordning nr. 261/2004 finder anvendelse samtidig med denne forordning, at det transporterende luftfartsselskab er ansvarlig for forsømmelse hos de ansatte på det hotel, som det har bemyndiget til at opfylde selskabets forpligtelse til at levere de i artikel 9, stk. 1, litra b), i forordning nr. 261/2004 fastsatte ydelser. Oberlandesgericht Wien (den øverste regionale domstol i Wien) hjemviste således sagen til retten i første instans med henblik på en undersøgelse af de præcise omstændigheder ved det i hovedsagen omhandlede uheld.

15 NM har derfor iværksat kassationsappel ved Oberster Gerichtshof (øverste domstol, Østrig) med påstand om, at det fastslås, at NIKI Luftfahrt havde opfyldt sin forpligtelse i medfør af artikel 9, stk. 1, litra b), i forordning nr. 261/2004 ved at stille gratis indkvartering til rådighed for ON, eftersom det transporterende luftfartsselskab bl.a. ikke er forpligtet til i øvrigt at undersøge installationerne på det hotel, som det tilbyder, for at undgå at blive holdt ansvarlig.

16 Ifølge den forelæggende ret fremgår det for det første af Domstolens praksis, at den manglende overholdelse af forpligtelsen til at sørge for indkvartering giver passageren en ret til kompensation, der er direkte støttet på forordning nr. 261/2004, hvad angår de beløb, der viser sig at være nødvendige, passende og rimelige med henblik på at kompensere det transporterende luftfartsselskabs manglende forplejning til og indkvartering af nævnte passager (dom af 13.10.2011, Sousa Rodríguez m.fl., C-83/10, EU:C:2011:652, præmis 44, og af 31.1.2013, McDonagh, C-12/11, EU:C:2013:43, præmis 51). Det er ikke udelukket, at Domstolen sidestiller en dårlig opfyldelse af den nævnte forpligtelse med en manglende opfyldelse heraf og i dette tilfælde ligeledes indrømmer ret til kompensation direkte i

henhold til forordning nr. 261/2004, selv om der efter den forelæggende rets opfattelse i tilfælde af en dårlig opfyldelse af samme forpligtelse er tale om en skadeserstatning ved udbetaling af en kompensation, som overstiger omkostningerne til indkvarteringen, og som i henhold til opbygningen af forordning nr. 261/2004 således kan henhøre under denne forordnings artikel 12.

17 For det andet har denne ret præciseret, at det transporterende luftfartsselskab ligeledes kan være ansvarligt for adfærden hos de ansatte på det hotel, som leverer indkvarteringen i henhold til den almindelige borgerlige lovbogs § 1313a, hvilket imidlertid forudsætter, at disse ansatte har handlet som led i opfyldelsen af en forpligtelse, der påhviler denne transportør. Det er i denne henseende af afgørende betydning at afklare arten af den forpligtelse, som påhviler denne transportør i medfør af artikel 9, stk. 1, litra b), i forordning nr. 261/2004. Såfremt denne forpligtelse skulle forstås således, at det transporterende luftfartsselskab udelukkende er forpligtet til at tilbyde et hotelophold og betale omkostningerne hertil, ville dette selskab følgelig alene være ansvarlig for valget af hotel, men ikke for adfærden hos de ansatte på dette hotel.

18 Man kunne derimod ligeledes forestille sig en bredere fortolkning af denne bestemmelse, hvorefter det transporterende luftfartsselskab ville være ansvarlig for indkvarteringen som sådan. På denne baggrund er det transporterende luftfartsselskab i henhold til østrigsk lovgivning ansvarlig for forsømmelse hos de ansatte på det hotel, der yder indkvarteringen, idet luftfartsselskabet i tilfælde af objektiv mangel hos de ansatte på hotellets området skal bevise, at der ikke er begået fejl.

19 Det er den forelæggende rets opfattelse, at selv om ordlyden af artikel 9, stk. 1, litra b), i forordning nr. 261/2004 faktisk alene kræver, at hotelophold »tilbydes«, taler det formål om at sikre et højt beskyttelsesniveau for passagerer, som er anført i første betragtning til denne forordning, til fordel for en bredere fortolkning af indkvarteringsforpligtelsen, herunder således at passageren følgelig har mulighed for at anlægge sag mod det transporterende luftfartsselskab for at opnå erstatning for en skade, som lides på dette hotels område. Denne transportør pålægges i dette tilfælde ikke et uforholdsmæssigt ansvar, for så vidt som selskabet kan fremsætte et krav over for det nævnte hotels ejer i henhold til den kontrakt, som binder dem. Eftersom forpligtelsen til at indkvartere passageren på et hotel alene skal opfyldes i tilfælde af det transporterende luftfartsselskabs forsømmelse, er det naturligt, at luftfartsselskabet og ikke passageren bærer risikoen for et søgsmål, der anlægges for en ret i en anden medlemsstat end den, hvor luftfartsselskabet har hjemsted.

20 Under disse omstændigheder har Oberster Gerichtshof (øverste domstol) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Hæfter et luftfartsselskab, som i henhold til artikel 5, stk. 1, litra b), i [forordning nr. 261/2004] skal tilbyde bistand i overensstemmelse med denne forordnings artikel 9, stk. 1, litra b), i henhold til denne forordning for skader opstået i forbindelse med, at en passager er kommet til skade som følge af uagtsomhed fra medarbejdere ved det hotel, som luftfartsselskabet har stillet til rådighed?

2) Såfremt det første spørgsmål besvares benægtende:

Er luftfartsselskabets forpligtelse i henhold til artikel 9, stk. 1, litra b), i [forordning nr. 261/2004] begrænset til at finde et hotel til passageren og udrede udgifterne til opholdet, eller skylder luftfartsselskabet opholdet som sådan?«

Om de præjudicielle spørgsmål

21 Det skal indledningsvis bemærkes, at det første spørgsmål nærmere bestemt vedrører de følger, som i henhold til forordning nr. 261/2004 kan knyttes til den mangelfulde opfyldelse af den forplejnings- og indkvarteringsforpligtelse, der i henhold til denne forordnings artikel 9, stk. 1, litra b), påhviler det transporterende luftfartsselskab, mens det andet spørgsmål tilsigter at fastlægge denne forpligtelses indhold, hvorfor det andet spørgsmål skal undersøges først.

Om det andet spørgsmål

22 Med det andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 9, stk. 1, litra b), i forordning nr. 261/2004 skal fortolkes således, at den forpligtelse, der i henhold til denne bestemmelse påhviler det transporterende luftfartsselskab, til gratis at tilbyde de heraf omhandlede passagerer et hotelophold, ikke alene indebærer, at denne transportør er forpligtet til at finde et hotelværelse til disse og afholde omkostningerne hertil, men ligeledes bærer ansvaret for indkvarteringsordningerne som sådan.

23 Det følger af fast retspraksis, at der ved fortolkningen af en EU-retlig bestemmelse ikke blot skal tages hensyn til dennes ordlyd, men også til den sammenhæng, hvori den indgår, og til de mål, der forfølges med den ordning, som den udgør en del af (dom af 18.1.2017, NEW WAVE CZ, C-427/15, EU:C:2017:18, præmis 19 og den deri nævnte retspraksis).

24 Hvad angår den pågældende bestemmelses ordlyd, bemærkes, at artikel 9 i forordning nr. 261/2004 med overskriften »Ret til forplejning og indkvartering« i stk. 1, litra b), bestemmer, at de berørte passagerer, herunder de af denne forordnings artikel 5 omhandlede vedrørende aflysning af en flyafgang, gratis skal tilbydes et hotelophold, herunder hvis overnatning en eller flere nætter bliver nødvendig. Udtrykket »tilbydes […] gratis […] hotelophold« lever således op til EU-lovgivers ønske om, at det undgås, at passagerer, der som følge af en aflyst flyafgang er nødt til at tilbringe natten på et hotel, mens de venter på en ny flyafgang, selv skal finde et hotelværelse og bære omkostningerne hertil, idet det transporterende luftfartsselskab skal sørge for forplejning til disse passagerer og træffe de nødvendige foranstaltninger i denne henseende. Det fremgår derimod ikke udtrykkeligt af denne bestemmelses ordlyd, at EU-lovgiver ud over denne forplejning og indkvartering af passagererne ligeledes tilsigtede at pålægge de transporterende luftfartsselskaber en forpligtelse til direkte eller under anvendelse af de af disse selskaber bemyndigede hoteller at bære ansvaret for indkvarteringsordningerne som sådan.

25 Den sammenhæng, hvori artikel 9, stk. 1, litra b), i forordning nr. 261/2004 indgår, styrker fortolkningen om, at de transporterende luftfartsselskaber ikke er forpligtede til selv at organisere den effektive gennemførelse af indkvarteringen. Forordningens artikel 9, stk. 2, bestemmer nemlig, at de transporterende luftfartsselskaber som led i de berørte passagerers ret til forplejning og indkvartering har pligt til navnlig at tilbyde dem to gratis telefonopringninger eller gratis at sende to e-mails. Selv om det følger af denne bestemmelse, at det transporterende luftfartsselskab faktisk gratis skal stille midler til rådighed for passagererne til gennemførelse af disse handlinger, kan det dog ikke heraf udledes, at denne transportør således er forpligtet til på eget ansvar at organisere gennemførelsen af de nødvendige telekommunikationsoperationer i denne henseende.

26 Denne fortolkning understøttes i øvrigt af det formål, der forfølges med forordning nr. 261/2004, som i henhold til 1. og 13. betragtning hertil er at sikre et højt beskyttelsesniveau for passagerer, herunder ved at sikre, at der sørges for de passagerer, hvis flyafgang aflyses, på passende måde, mens de venter på en senere afgang. Med henblik herpå lader forordning nr. 261/2004 disse passagerer nyde godt af standardiserede og umiddelbare afhjælpningsforanstaltninger, såsom i givet fald tilbuddet om et gratis

hotelophold som foreskrevet i denne forordnings artikel 9, stk. 1, litra b), idet disse foranstaltninger tilsigter at opfylde passagerernes umiddelbare behov på stedet, uanset hvad årsagen er til flyafgangens aflysning (jf. i denne retning dom af 10.1.2006, IATA og ELFAA, C-344/04, EU:C:2006:10, præmis 86).

27 Henset til dette formål kan en fortolkning af artikel 9, stk. 1, litra b), i forordning nr. 261/2004, således at det transporterende luftfartsselskab selv og på eget ansvar skal sørge for indkvarteringsordningerne for de berørte passagerer, ikke tiltrædes, eftersom de nødvendige operationer med henblik på en korrekt gennemførelse af en sådan forplejning og indkvartering går ud over rammerne for den ordning for standardiseret og umiddelbar bistand på stedet, som EU-lovgiver har tilsigtet at indføre til fordel for passagererne.

28 Det skal tilføjes, at en fortolkning, hvorefter det transporterende luftfartsselskab ikke er forpligtet til selv at bære ansvaret for indkvarteringsordningerne først og fremmest ikke modsiges af den omstændighed, som ON har fundet uacceptabel, at en sådan fortolkning kan indebære, at passageren bliver aftalepart med ejeren af det hotel, som forestår denne indkvartering. Det skal i denne forbindelse blot fastslås, at artikel 9, stk. 1, litra b), i forordning nr. 261/2004 alene fastlægger en forpligtelse for det transporterende luftfartsselskab til gratis at tilbyde de berørte passagerer et hotelophold, uden at den definerer reglerne for de kontraktforhold, der kan følge af opfyldelsen af denne forpligtelse.

29 I modsætning til, hvad ON i det væsentlige har gjort gældende, betyder denne fortolkning endvidere ikke, at den ved artikel 9, stk. 3, i forordning nr. 261/2004 pålagte forpligtelse for det transporterende luftfartsselskab til i forbindelse med anvendelsen af denne artikel at tage særlige hensyn til de behov, som bevægelseshæmmede personer måtte have, gøres indholdsløs. Selv om det transporterende luftfartsselskab ikke er forpligtet til selv at bære ansvaret for indkvarteringsordningerne på hotellet for passagererne fra den aflyste flyafgang, følger det nemlig ikke desto mindre heraf, at selskabet skal sørge for dem på passende måde, som det præciseres i 13. betragtning til denne forordning, hvilket indebærer, at det transporterende luftfartsselskab skal vælge hotellet omhyggeligt efter at have sikret sig, at dette hotel er egnet til at opfylde de rimelige forventninger til kvalitet og sikkerhed, og for bevægelseshæmmede personer som ON, at dette hotel er indrettet således, at det på ordentlige vilkår kan modtage disse, idet selskabet eventuelt meddeler dette hotel, at de berørte passagerer er bevægelseshæmmede.

30 Selv om det, henset til formålet med beskyttelse af passagererne, kunne påtænkes at anlægge en bredere fortolkning af den forpligtelse til forplejning, som påhviler de transporterende luftfartsselskaber, således at selskaberne selv er forpligtede til at bære ansvaret for indkvarteringsordningerne på passagerernes hotel, for så vidt som de sidstnævnte i henhold til de i national ret fastsatte betingelser og regler for ansvar uden for kontraktforhold kunne have mulighed for at anlægge sag mod det transporterende luftfartsselskab i en situation som den i hovedsagen omhandlede, skal det, som den forelæggende ret har anført, endelig fastslås, at forordning nr. 261/2004 har foretaget en mere begrænset gennemførelse af denne beskyttelse ved at indføre en ordning med standardiseret og umiddelbar bistand, som det er anført i denne doms præmis 26.

31 Henset til det ovenstående skal det andet spørgsmål besvares således, at artikel 9, stk. 1, litra b), i forordning nr. 261/2004 skal fortolkes således, at den forpligtelse, der i henhold til denne bestemmelse påhviler det transporterende luftfartsselskab, til gratis at tilbyde de heraf omhandlede passagerer et hotelophold, ikke indebærer, at denne transportør er forpligtet til at bære ansvaret for indkvarteringsordningerne som sådan.

Om det første spørgsmål

32 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere oplyst, om forordning nr. 261/2004 skal fortolkes således, at et transporterende luftfartsselskab, som i medfør af denne forordnings artikel 9, stk. 1, litra b), har tilbudt et hotelophold til en passager, hvis flyafgang er blevet aflyst, i henhold til denne forordning alene kan være forpligtet til at betale erstatning til denne passager for de skader, som er forårsaget af det nævnte hotels ansatte.

33 Den forelæggende ret har i denne forbindelse anført, at det fremgår af den retspraksis, der er nævnt i denne doms præmis 16, at den manglende overholdelse af forpligtelsen til at sørge for indkvartering giver passageren en ret til kompensation, der er direkte støttet på forordning nr. 261/2004, hvad angår de beløb, der viser sig at være nødvendige, passende og rimelige med henblik på at kompensere det transporterende luftfartsselskabs manglende forplejning til og indkvartering af nævnte passager. Ifølge denne ret kan det heraf følge, at der ligeledes er knyttet en ret til kompensation til det transporterende luftfartsselskabs mangelfulde opfyldelse af denne forpligtelse.

34 Det skal indledningsvis bemærkes, at den antagelse om, at det transporterende luftfartsselskab har begået en fejl, som det første spørgsmål bygger på, er støttet på forudsætningen om, at den forplejnings- og indkvarteringsforpligtelse, der påhviler denne transportør i henhold til artikel 9, stk. 1, litra b), i forordning nr. 261/2004, omfatter den omstændighed, at denne bærer ansvaret for de berørte passagerers indkvarteringsordninger, således at en fejl, der eventuelt begås af det hotel, som transportøren har hyret i denne sammenhæng, kunne føre til, at samme transportør opfyldte den nævnte forpligtelse mangelfuldt, hvorved dens erstatningsansvar udløses.

35 Henset til svaret på det andet spørgsmål må denne forudsætning anses for urigtig.

36 Det skal under alle omstændigheder, ligesom den forelæggende ret har gjort, fastslås, at den ret til kompensation, som passagererne har, såfremt det transporterende luftfartsselskab har tilsidesat sin forpligtelse til at sørge for forplejning og indkvartering som omhandlet i artikel 9 i forordning nr. 261/2004, alene vedrører godtgørelse for beløb, som, i lyset af hver enkelt sags faktiske omstændigheder, viser sig nødvendige, passende og rimelige med henblik på at kompensere luftfartsselskabets manglende forplejning og indkvartering.

37 Retten til godtgørelse for disse beløb indgår følgelig fuldt ud i logikken bag den ordning med standardiserede og umiddelbare afhjælpningsforanstaltninger, som blev indført ved nævnte forordning for passagerer, for så vidt som disse beløb tjener til at kompensere for udgifter afholdt af disse passagerer med henblik på at skaffe sig de samme standardiserede og umiddelbare ydelser som dem, det transporterende luftfartsselskab burde have tilbudt dem, uden at det i denne henseende er nødvendigt i hvert enkelt tilfælde at vurdere hver passagerers specifikke situation.

38 Erstatning for individuelle skader, der er forårsaget af en fejl begået af de ansatte på det hotel, som det transporterende luftfartsselskab har valgt til den i artikel 9 i forordning nr. 261/2004 omhandlede indkvartering, kræver derimod nødvendigvis, at der foretages en vurdering i hvert enkelt tilfælde af disse skaders omfang, og dette går ud over rammen for de standardiserede og umiddelbare afhjælpningsforanstaltninger, som foreskrives i forordning nr. 261/2004.

39 I denne forbindelse har Domstolen tidligere fastslået, at forordning nr. 261/2004 ikke fastsætter kompensation for individuelle tab, hvis afhjælpning nødvendigvis kræver en vurdering i hvert enkelt tilfælde af omfanget af det opståede tab (jf. i denne retning dom af 29.7.2019, Rusu, C-354/18, EU:C:2019:637, præmis 31).

40 Henset til det ovenstående skal det første spørgsmål besvares med, at forordning nr. 261/2004 skal fortolkes således, at et transporterende luftfartsselskab, som i medfør af denne forordnings artikel 9, stk. 1, litra b), har tilbudt et hotelophold til en passager, hvis flyafgang er blevet aflyst, ikke alene på grundlag af denne forordning kan være forpligtet til at betale erstatning til denne passager for de skader, som er forårsaget af det nævnte hotels ansatte.

Sagsomkostninger

41 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Ottende Afdeling) for ret:

1) **Artikel 9, stk. 1, litra b), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 261/2004 af 11. februar 2004 om fælles bestemmelser om kompensation og bistand til luftfartspassagerer ved boardingafvisning og ved aflysning eller lange forsinkelser og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 295/91 skal fortolkes således, at den forpligtelse, der i henhold til denne bestemmelse påhviler det transporterende luftfartsselskab til gratis at tilbyde de heraf omhandlede passagerer et hotelophold, ikke indebærer, at denne transportør er forpligtet til at bære ansvaret for indkvarteringsordningerne som sådan.**

2) **Forordning nr. 261/2004 skal fortolkes således, at et transporterende luftfartsselskab, som i medfør af denne forordnings artikel 9, stk. 1, litra b), har tilbudt et hotelophold til en passager, hvis flyafgang er blevet aflyst, ikke alene på grundlag af denne forordning kan være forpligtet til at betale erstatning til denne passager for de skader, som er forårsaget af det nævnte hotels ansatte.**

Underskrifter